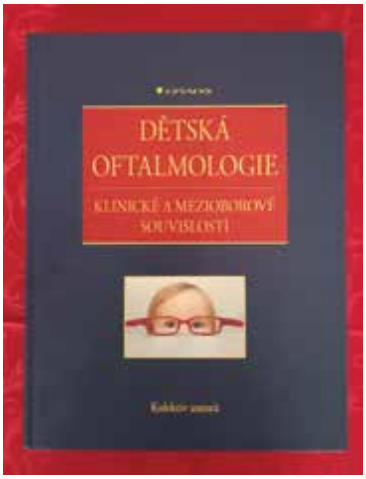
proLékaře.cz | 19.11.2026

DĚTSKÁ OFTALMOLOGIE KLINICKÉ A MEZIOBOROVÉ SOUVISLOSTI

Publikace (ISBN 978-80-271-4931-5) je kolektivní prací 52 autorů. Vypracovalo ji 32 lékařek a lékařů, ale i ortoptistek a optometristů ze 16 očních pracovišť včetně jednoho zahraničního odborníka z Drážďan zabývajícího se refrakčními výkony u dětí. Dále se na knize podílelo 20 neoftalmologů při řešení problematiky mezioborové kooperace s největším zastoupením pracovišť 1. LF UK a 2.LF UK z Prahy.

Úvodem je nutno vyzdvihnout práci editorky knihy MUDr. Heleny Štrofové a šéfredaktorky nakladatelství Grada MUDr. Michaely Lizlerové, bez jejichž nezměrného úsilí by tato vynikající monografie nebyla nikdy vydána. Rovněž velkou zásluhu má doc. MUDr. Pavel Pochop, PhD. za doladění některých jednotlivých kapitol a prof. MUDr. Anton Gerinec, CSc. za náročnou a odborně odvedenou recenzi.

Na 624 stránkách vlastního textu s bohatou didaktickou fotodokumentací lze dohledat problematiku onemocnění jednotlivých očních struktur u dětí. Z pohledu tohoto se především jedná o kapitoly: spojivka, očnice, choroby uvey, vrozené vady čočky s kataraktou a onemocnění sklivce i sítnice. Největší počet, a to 44 obrázků, je uveřejněn v komplexní kapitole o čočce. V knize je uveden prenatální i postnatální vývoj oka s grafickými schématy. Není opomenuta genetika v očním lékařství a nejčastější vývojové vady oka jako celku s příslušnými snímky. V kapitole refrakčních vad je vzpomenut přínos akademika Wichterleho v otázce kontaktních čoček, doplněný o příslušnou historickou fotodokumentaci. Kapitola o dětské neurooftalmologii zahrnuje důležitou stať o základních aspektech ošetřovatelské péče takto celkově postižených dětí.

Samostatná kapitola je věnovaná péči o zrakově postižené dítě – zraková terapie, která se podrobně v očních učebnicích objevuje poprvé. Má dostatečný objem s vhodnou rozsáhlou dokumentací jednotlivých optických i neoptických pomůcek a testů na vyšetření zrakových funkcí, což potvrzuje počet 40 ukázek.

Hlavním přínosem této monografie je kapitola: „Oční onemocnění z pohledu jiných specialistů“, která ukazuje na klinické a mezioborové souvislosti. Takto rozsáhlá kapitola se zatím neobjevila v žádné monografii ve smyslu pregraduální i postgraduální učebnice v posledních třiceti letech v ČR.

Lze ji rozdělit na tři formy:

Pouze od specialistů z jiných oborů (avitaminózy, dermatologie, gastrointestinální choroby, infekční choroby, choroby pojiva a kostí, neurokutánní onemocnění, plicní onemocnění, renální choroby), kde autoři kromě literárních znalostí uplatnili i vlastní zkušenosti z našeho regionu. Proto jsou takové knihy zásadní, neboť vše nelze najít na internetu, jak se stalo v poslední době „určitou módou“.

Další formou je sdělení spolupráce určených specialistů s oftalmologem (dědičné choroby metabolismu, hematologie, kardiologie), kde oftalmolog jen doplňuje náhled.

Samostatně je zařazeno hodnocení problematiky od oftalmologů – specialistů či určených center (endokrinní choroby, imunopatologické stavy, revmatologické choroby, syndromy s očními projevy).

Výjimečnost platí i o samostatné kapitole o anestézii v dětské oftalmologii. Ta je nutná nejen k operacím, ale k i vyšetřovacím postupům. Jsou zmíněny perioperační faktory ovlivňující nitrooční tlak a okulokardiální reflex.

Tato kniha splňuje zásadní nároky na získávání informací také pro lékaře zabývající se oftalmologií v dospělém věku, neboť dětská onemocnění mají velice často přesah i do dospělosti, což se především dotýká problematiky mezioborové spolupráce.

MUDr. Jan Krásný, doyen autorského kolektivu